

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Департамент економічного та регіонального розвитку,
торгівлі, залучення інвестицій, забезпечення виконання
державних програм та контролю за їх виконанням Закарпатської ОДА
Гуманітарно-природничий університет ім. Я. Длугоша (м. Ченстохова Польща)
Вища школа лінгвістична (м. Ченстохова Польща)
Пряшівський університет (Словаччина)
Ніредьгазький Університет (Угорщина)

*Весь світ з вами,
якщо ви з нами !*

*Міжнародний та національний досвід
суспільно-географічного розвитку туристичної галузі в умовах
євроінтеграції*

м. Мукачево

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Департамент економічного та регіонального розвитку,
торгівлі, залучення інвестицій, забезпечення виконання
державних програм та контролю за їх виконанням Закарпатської ОДА
Гуманітарно-природничий університет ім. Я. Длугоша (м. Ченстохова Польща)
Вища школа лінгвістична (м. Ченстохова Польща)
Пряшівський університет (Словачина)
Ніредьгазький Університет (Угорщина)

***Міжнародний та національний досвід
суспільно-географічного розвитку туристичної галузі
в умовах євроінтеграції***

***Тези доповідей
Міжнародної науково-практичної конференції
29 жовтня 2021 року***

Мукачево 2021

УДК 338.486:91(477:4)(043.2)
М 58

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від 18 листопада 2021 р.)*

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 8 від 25 листопада 2021 р.)*

Відповідальний за випуск – доктор географічних наук, доцент Смочко Н.М.

Редакційна колегія: Щербан Т.Д. – д.психол.н., професор (голова); Гоблик В.В. – д.е.н., професор; Смочко Н.М. – д.геогр.н., доц.; Папп В.В. – д.е.н., проф., Медвідь Л.І. – к.е.н., ст. викл.; П’ятка Н.С. – к.е.н., ст. викл.; Кампов Н.С. – ст. викл.; Цупанич О.І. – провідний фахівець кафедри.

У збірнику тез висвітлюються погляди науковців, аспірантів, слухачів магістратури, представників підприємницьких структур на актуальні проблеми суспільно-географічного розвитку туристичної галузі в умовах євроінтеграції. Тематика конференції охоплює наукові, освітні та практичні аспекти суспільно-географічного розвитку туристичної галузі у контексті інтегрування України в європейський економічний простір.

М 58

Міжнародний та національний досвід суспільно-географічного розвитку туристичної галузі в умовах євроінтеграції: тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції / ред. кол.: Т.Д. Щербан (гол.) та ін. – Мукачево: РВВ МДУ, 2021.– 122 с.

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, власних імен, статистичних матеріалів та інших відомостей. Погляди редколегії не завжди збігаються з позиціями авторів

© Мукачівський державний університет, 2021

фестивалю – святковий парад з ліхтариками, театралізовані вистави, лицарські турніри, катання на конях. Показові постріли із середньовічних гармат, флеш-моби, майстер-класи, феєр-шоу, виступи артистів народних колективів, яскрава хода велетнів на ходулях.

Святкування Різдва на Закарпатті нерозривно зв'язане з проведенням фестивалю різдвяних вертепів. В ці дні понад 60 колективів приймають участь в організації вертепного туру по Закарпаттю. На вулицях міст вони демонструють різдвяні вертепи, народні звичаї своєї місцевості. Свято супроводжується колядками, співами, народними танцями. Завдяки наполегливості та ентузіазму учасників цього фестивалю народні традиції зберігаються, оживають в пам'яті людей і передаються з покоління в покоління, веселять народ.

Отже, туристична анімація стала невід'ємною складовою індустрії гостинності. Україна поки що не має чіткої структури, методичної і матеріальної бази анімаційного обслуговування. Але за умови вдумливого, творчого підходу до розробки концепції анімаційного обслуговування туристів, виділення відповідних коштів для реалізації цієї концепції як державними, так і приватними особами цілком реально в короткі строки досягти рівня розвитку туристичної анімації передових туристичних країн.

УДК 130.2

Олійник В. В.

Мукачівський державний університет

м. Мукачево

Viktoriiia.V.Oliinyk@ukr.net

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ МУЗЕЮ ЯК НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ АТРАКЦІЇ В ТУРИЗМІ

Саме музеї є скарбницею історичної та культурної спадщини, а музейні експонати – носіями безцінної інформації про історію та культуру краю. Стан сучасного соціуму як в Україні, так і світі, все частіше дозволяє говорити про нашу епоху як про поворотний момент в історії. У зв'язку з цим виникає необхідність пошуку нових орієнтирів, напрямків розвитку. Одним з шляхів вирішення цього завдання може служити створення музеїв нового типу, які виконують не лише традиційну функцію, але є науковими й духовними центрами, музеїв, які пропонують нове бачення та є туристично атрактивними.

Створення сучасного музею потребує розробки наукової концепції, яка визначається його суспільним призначенням. Соціальні функції музею

впливають із самого поняття «музей». Міжнародна рада музеїв (ICOM) дає наступне формулювання: «музей – це неприбуткова постійно діюча інституція, яка служить суспільству та його розвитку, і для цього збирає, зберігає, досліджує, популяризує та експонує матеріальну і нематеріальну спадщину людства, а також об'єкти довкілля, з метою вивчення, навчання та для естетичного задоволення» [1]. Стаття 1 Закону України «Про музеї та музейну справу» визначає музей, як «науково-дослідний та культурно-освітній заклад, створений для вивчення, збереження, використання та популяризації музейних предметів та музейних колекцій з науковою та освітньою метою, залучення громадян до надбань національної та світової культурної спадщини»[2].

Культурна спадщина є найпотужнішою складовою формування української ідентичності поруч із мовою, територією, економічним життям і спільністю історичної долі, що може стати чинником національної консолідації, посприяти суспільному розвитку. У цьому контексті особливу роль покликані відіграти музеї шляхом здійснення своєї соціальної функції документування процесів і явищ, що відбуваються в суспільстві і природі.

Музей, як соціальний продукт, є результатом цілеспрямованої, систематичної, творчої пошуково-дослідницької, збиральницької, фондової, експозиційної роботи.

Створення наукової концепції музею є одним з напрямків науково-дослідницької роботи. Наукова концепція готується в першу чергу шляхом музеєзнавчих досліджень, адже саме вони формують нові знання в галузі теорії і методики збору, зберігання, обробки і використання музейних предметів. Розробка наукової концепції передбачає всебічне обґрунтування цілей і задач створення, функціонування і розвитку музею, а також шляхів і методів їх реалізації.

Профіль музею [3] є найважливішою категорією класифікації музейних закладів за спеціалізацією їхніх збірок і основними напрямками діяльності. Закон України "Про внесення змін до Закону України «Про музеї та музейну справу» визначає, що «За своїм профілем музеї поділяються на природничі (антропологічні, біологічні, ботанічні, геологічні, зоологічні, мінералогічні, палеонтологічні), історичні (загальноісторичні, військово-історичні, історії релігії, історико-побутові, археологічні, етнографічні), літературні, художні (образотворчого, декоративно-прикладного, народного, сучасного мистецтва), мистецькі театральні, музичні, музеї кіно), науково-технічні, комплексні (краєзнавчі, екомuzeї), галузеві тощо».

На основі об'єктів культурної спадщини, пам'яток природи, їх територій можуть створюватися музеї просто неба та меморіальні музеї-садиби, що є високо атрактивними в туризмі [4].

При створенні наукової концепції сучасного музею важливе значення має використання наукових досліджень у галузі музейної педагогіки психології та соціології.

Сутність і майбутнє музею в значній мірі складає процес людського спілкування (комунікації). Нині у музеєзнавстві формується новий підхід, коли в епіцентрі музейної діяльності вбачають не музейний предмет, а людину (музейну аудиторію), яка прийшла до музею з метою спілкування з музейними експонатами.

Упродовж останніх десятиліть стали проводитись і соціально-психологічні дослідження спрямовані на вивчення закономірностей процесу мислення та їх прояв у специфічних умовах музею, а також висвітлення психологічного впливу музею на сучасну людину. Приміром психологами встановлено, що зорове сприйняття значно ефективніше, ніж слухове. При цьому рівень рецептивного осягнення істотно підвищується, якщо діяльність оптичних і акустичних «рецепторів» поєднується з моторними (руховими) й дотиковими. Це відкриття вже активно використовується музейною педагогікою. Вивчається сприйняття й інших аспектів впливу музейної експозиції, зокрема її архітектурно-художнього вирішення.

Соціологічні дослідження шляхом анкетного опитування, інтерв'ю, візуального спостереження за оглядом експозиції, анкетування місцевих жителів, опитування експертів дозволяють вивчити музейну аудиторію, зокрема її параметри, провести соціально-демографічний аналіз (освітній рівень, рід занять, стать, місце проживання, вік).

У добу діджиталізації актуальною проблемою музеїв стало прагнення утримати високий рівень суспільної зацікавленості, актуальності й популярності установи серед відвідувачів. У таких реаліях трансформується сама ідея музейної експозиції як чогось непорушного й сталого в часі, з'являється місце для віртуального музею. Багато музеїв за кордоном працюють над постійним оновленням експозиції. Художники та дизайнери перебувають у невпинному творчому пошуку нових ідей, видозміни тла, сюжетно-образної символіки, засобів емоційного відображення й анімації музейних експозицій, доповнення їх новими предметами з відповідною трансформацією логіки побудови всієї композиції та маршрутно-акцентного проведення екскурсійного огляду, використанням різного роду технічних засобів візуалізації.

Ще одна інновація – проведення у музеї суспільно-резонансних презентацій. Традиційними предметами презентацій для українських музеїв мають стати випуск нового мистецького каталогу чи альбому, книги відомого вченого, нова археологічна знахідка, переданий до музею експонат, ін.

Нині майбутнє музеїв залежить від об'єднання зусиль держави та

громадськості задля розвитку музейної галузі.

Перспективи підвищення атрактивності музеїв повинні стимулювати подальший розвиток музейної педагогіки, необхідність пошуку нових форм і видів роботи з дитячою аудиторією – майбутніми відвідувачами. Актуальними є питання створення інтерактивних музеїв із спеціальною експозицією для різних вікових дитячих груп, з застосуванням ігрових, театралізованих заходів, гуртків-студій та комп'ютерної техніки, де можна реалізовувати науково-освітні та культурно-просвітницькі програми для школярів.

Важливим завданням сучасного музею є формування музейної культури відвідувача, яка розглядається, як ступінь його підготовленості до сприйняття предметної інформації музею, усвідомлення ним цінності оригіналу і специфіки музейної мови, уміння орієнтуватися в музейному середовищі.

В останні десятиліття стали проводитися соціально-психологічні дослідження, спрямовані на вивчення особливостей процесу мислення і сприйняття в специфічних умовах музею, а також проблем психологічного впливу музею на сучасну людину. Наприклад, психологами встановлено, що зорове сприйняття набагато ефективніше, ніж слухове, при цьому рівень сприйняття значно підвищується, якщо діяльність оптичних і акустичних «рецепторів» з'єднується з моторними (руховими) і тактильними. І це відкриття вже активно використовується музейною педагогікою.

Зауважимо, що майбутнє музею як науково-дослідницької атракції в туризмі варто розуміти в перетворенні його в інноваційний науковий хаб, духовний центр того, чи іншого регіону України.

Список використаних джерел:

1. Аартс Г. Що таке музей? / Герман Аартс // Музей: менеджмент і освітня діяльність. – Львів : «Літопис», 2009. – С. 16-22.
2. Про музеї та музейну справу. Закон України від 29 черв. 1995 р. № 249 / 95-ВР // Культурна спадщина України. Правові засади збереження, відтворення та охорони культурно-історичного середовища : зб. офіц. док. – К. : Істина, 2002. – С. 49-58.
3. Про внесення змін до Закону України „Про музеї та музейну справу”. Закон України від 5 листоп. 2009 р. № 1709–VI // Голос України. – 2009. – 28 листоп. – С. 4-5.
4. Климишин О. Природнича музейна термінологія : словник-довідник / О. Климишин ; відп. ред. Ю. Чернобай. – Л. : Б. в., 2003. – 244 с. – (Нац. акад. наук України. Держ. природознавчий музей).
5. Ковальчук Є. І. Актуальні теоретичні питання сучасного музеєзнавства: музеєфікація пам'яток сакрального мистецтва / Є І Ковальчук // Волинський музейний вісник. Наук. зб. – Луцьк : МП "Пульс", 2010. – Вип. 2. – С. 8-12.

Гоблик-Маркович Н.М., Товт С. В. Інформаційна логістика в туризмі.....	62
Голод А.П., Головчук Ю.О. Брендинг як елемент маркетингових стратегій регіонального розвитку туризму в Україні.....	65
Дибчук Л.В. Роль та складові маркетингу взаємовідносин на ринку туристичних послуг.....	67
Заставецька Л.Б., Кульчицький Р.Р. Розвиток туристичної галузі як необхідна складова підвищення якості життя населення.....	71
Папп В.В., Василюшин М.І. Територіально-економічні аспекти модернізації господарського комплексу регіону.....	73
Папп В.В., Волошин К.І. Теоретичні особливості процесу децентралізації в країні	75
Папп В.В., Ворохта М.В. Особливості суспільно-географічного районування в Україні.....	77
Смик О.С., Мардар М.А. Роль і значення інтернету	78
Смочко Н.М., Терпай Г.І. Аналіз монопроцесів трансформації структури аграрних систем Карпатського регіону.....	81
СЕКЦІЯ 6. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ.....	
Глібчук Д.П., Медвідь Л.І. Соціальний туризм: суть, види та досвід розвитку	85
Грабевник С.М. Проблеми і перспективи розвитку туризму у Тернопільській області.....	88
Ільтьо Г.Ф. Туристична політика та її вплив на формування стратегії розвитку туризму.....	91
Кампов Н.С. Пріоритетні напрями забезпечення сталого розвитку регіонального рекреаційно-туристичного комплексу.....	92
Корома Н. С. Переосмислення успіху туризму для сталого зростання.....	94
Матвійчук Л.Ю., Лепкий М.І. Інноваційні управлінські підходи в сфері сталого розвитку туризму регіону.....	97
Мороз С. Р. Напрями модернізації санаторно-курортного комплексу регіону.....	100
Смочко М.Ю., Соцька І.Р. Сучасні тенденції розвитку міжнародного медичного туризму.....	103
СЕКЦІЯ 7. ІННОВАЦІЙНІ АТРАКЦІЇ В ТУРИЗМІ – ШЛЯХИ ДО УСПІХУ В ТУРИСТИЧНОМУ БІЗНЕСІ	
Касинець О.В., Кампов Н.С. Святково-видовищна масова анімація в Закарпатській області.....	106
Олійник В. В. Проблеми та перспективи реалізації музею як науково-дослідницької атракції в туризмі.....	108
П'ятка Н.С., Мишанич А.А. Екологічний туризм: проблеми, перспективи та шляхи розвитку.....	112
СЕКЦІЯ 8. ТУРИСТСЬКА ОСВІТА ТА КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ	
Гавришко С.Г., Борчік-Вінце О.О. Похід як форма активного відпочинку в процесі формування основ здорового способу життя учнів початкової школи	114
Купіна О. В., Акімова О. М. Сучасні види освітнього туризму.....	116
Лужанська Т.Ю., Молнар-Бабіля Д.І. Екологізація навчально-виховного процесу в підготовці фахівців.....	118

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>